

Velja po pošti:
za celo leto naprej . K 26.—
na pol leta 13.—
za četrt 6-50
na en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:
za celo leto naprej . K 22-40
na pol leta 11-20
za četrt 5-60
na en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm):
na enkrat po 15 v
na dvakrat 13
na trikrat 10
na več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenemal nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Občinska reforma.

KRANJSKI DEŽELNI ZBOR.

(Nadaljevanje včerašnje seje.)

Dr. Šusteršič

Je odgovarjal predgovornikom nasprotnih strank, zlasti baronu Schweglu. Mi ne tvorimo umetne večine, ampak zastopamo ogromno večino ljudstva. Baron Schwegel je rekel, da je reforma prenapeljena, da bi se moralo bolj premisliti, predno se napravi. Sam je povdarjal, da se je naglašalo že pred 40 leti, ko so delali občinski in občinski volivni red, da se morata izpopolniti. Od takrat je preteklo 40 let. Precej prilik in časa je bilo za premišljevanje. (Živahno pritrdjevanje.) Od takrat so se razmere temeljito izpremenile. Zbornica je sestavljena tako, da zastopa manjšina druge interese, kakor mi. Zato ni slučaj, da nastopata obe stranki neka enotno, ker to je dano po okoliščinah samih. Pri preosnovi občinskega in občinskega volivnega reda nas loči prepad, pri katerem se silno težko dobi kak kompromis. Mi smo za demokratiziranje, za uveljavljanje naših načel, za ljudske koristi, nasprotni stranki pa zastopata konservativni živeli. Tukaj gremo narazen. Kakor smo se mi borili leta in leta za volivno preosnovo za državni in deželni zbor, tako se bomo tudi borili za preosnovo občinske uprave.

Mi bomo, to bodi popolnoma jasno povedano, mirno in dosledno izvrševali svoj program, v kolikor nam je to sploh mogoče. Tako bomo tudi demokratizirali občino.

Kaj se ugovarja? Baron Schwegel je spravi v ospredje interesno zastopstvo. Imamo občine, v katerih en sam davkoplačevalec lahko odločuje v prvem razredu, če plača eno tretjino davka. Baron Schwegel zamenjuje pojem med interesom in med debelo možnjo. Ta dva interesa se nikakor ne krijata, marveč sta si čisto popolnoma nasprotna.

Po dosedanjem volivnem redu so sploh v prvem razredu davkoplačevalci potisnjeni v kot. Vtope se med uradniki in drugimi inteligenti, poleg tega pridejo še častni občani. To je žalosten kapitel pri občinskih volitvah. Častni občani naj bodo res častni meščani, preneha naj fabrikacija častnih občanov iz strankarskih ozirrov. Diploma častnega občanstva naj bo znak resničnih zaslug za blagor občine zaslužni mož, častni občani naj se pa ne tirajo v strankarski boj. (Burno pritrdjevanje. — Dr. Triller: Sem popolno edin.)

Po občinah zadržuje plutokracija občinski napredek. Plutokracija odločuje pri občinskih dokladah in seveda zadenejo bogatejšega bolj doklade, ker mora plačati več davka.

Govornik se peča nato z dr. Trillerjem. Dr. Triller je trdil, da se bo po preosnovi škodovalo njegovi stranki. Ima prav, ker hiti ljudstvo v našo stranko. Gospodje naj gredo med ljudstvo in naj ga pridobivajo. Saj jaz vam ne branim. (Dr. Triller pokaže s prstom na poslanca Kreka in Lampeta in zakliče: Kaj, ko pa teh-le nimamo! — Vilarna veselost.) Dr. Šusteršič: Zakaj jih pa ne poizkušate pridobiti? Zakaj pa zabavljate čeznje. Po ti poti jih ne boste dobili. Kadar pridete v kak farovž, vas gospod župnik gotovo prilazno sprejme, pa ga obdelujete. Morebiti kaj dosežete. Jaz vas ne bom oviral. (Velika veselost v celi zbornici in splošno pritrdjevanje.)

Reko se nam je, da prevzemimo za preosnovo odgovornost. Res, velika je odgovornost, a jo prevzamemo. Zdaj za enkrat ljudstvo reformo želi. Mi izvršujemo tukaj voljo ljudstva.

Dr. Triller se je tudi pritoževal, da ne sklepamo nobenega kompromisa, obenem pa pravi, da volivno preosnovo popolnoma odklanja. Kako moremo sklepati kompromis, ko se trdi, da se o ti stvari še govorit neče z nami.

Pritoževala sta se dr. Triller in baron Schwegel, da predlogi še ni zagotovljena sankcija. Gospoda, ali poznate deželno avtonomijo? (Dr. Triller: Dr. Pegan je pa rekel, da ste vprašali na Dunaju.) Dr. Šusteršič: Za to vprašajte mojega brata, ne mene. (Dr. Pegan: Zavijaj!) Mi moramo sklepati tu po svojem prepričanju.

Kar je govoril dr. Triller o kravih kupčijah, no, priznal bo, da to ni bilo nobel, mu svetujem, naj se obrne na kompetentnejše mesto kravih kupčij, ki mu je jako blizu in bolj znano.

Gasovali bomo za prestop v podrobno razpravo. Zakon je nujno potreben, se mora izvršiti in se bo tudi izvršil. (Živahno pritrdjevanje.)

PODROBNA RAZPRAVA.

Člen III. in občinski volivni red.

Poročevalec deželni poslanec Jarc uvede specialno razpravo. Naglašja, da je med drugimi prednostmi novega volivnega reda tudi ta, da bodo volili vsi razredi skupno.

Kontra-govorniki.

Dr. Triller želi, naj se izpremeni § 1. tako, da bi smeli voliti tudi mladoletni. Pri § 4. predlaga, naj bi volile ženske

osebno. Pri § 6. predlaga, naj se črta besedilo: »Ako pa je do zastopstva upravičenih več oseb, določijo naj izmed sebe enega, ki naj glasuje« in še nekaj drugih izprememb.

Jaklič.

Zakonski načrt ima namen, da se razširi volivna pravica. Naglašja, da pogreša v zakonu volivno pravico učiteljc na ljudskih in meščanskih šolah. Jakličev predlog podpirajo tudi liberalci. Ko stavlja še baron Schwegel svoje izpreminjevalne predloge, govori poslanec

Piber.

Za delavce.

Visoka zbornica!

Kot poslanec pete kurije, torej tudi delavcev, si štejem v dolžnost pri debati o občinski volivni reformi oglasiti se k besedi.

Visoka zbornica!

Po § 1. imajo pravico oni državljani, kateri so 24 leto dovršili in imajo vse potrebne postavne lastnosti, voliti.

Po tem paragrafu torej dbe aktivno in pasivno vol. pravico tudi doslej brezpravnih delavci.

Delavci na Jesenicah, Tržiču, Kropi in Kamnigori, koje imam čast zastopati, plačujejo mnogokrat ogromne svote indirektnih davkov. S temi pomagajo politi občinsko blagajno. Saj obrtniki, pri katerih delavci kupujejo živila, hišni posesniki, katerim oni plačujejo stanarino, od uplanih zneskov, koje dobe od delavcev, plačujejo svoje davke.

Po vsej pravici trdim, delavci so po industrijalnih krajih važen vzdržujoč faktor občine.

Plačevati morajo, a pravic pri občini nimajo nobenih.

Novi občinski volivni red naj popravi delavcem desetletja sem storjeno kričečo krivico zastarelega občinskega volivnega reda.

Visoka zbornica! Delavci se zavedajo svojih pravic. Mi zastopniki smo jim dolžni dati, kar jim gre po božji in človeški pravici.

Demokratično stališče, čut pravičnosti zahteva, da delavcem odpremo vrata v občinske zastope, da bodo imeli priliko sodelovati pri obč. upravljenem področju, namreč domačem lastnem in izročnem.

Visoka zbornica! Prosim, sprejmite novi občinski volivni red! Dajmo delavcem tajno, in sicer direktno aktivno in pasivno volivno pravico Delavci nam bodo hvaležni.

Dr. Pegan

vzame z zadovoljstvom na znanje, da je dr. Triller priznal, da obsega predloga vrline. Ako bi se šlo zgolj za gospodarske

koristi, bi ne imela Ljubljana tak zastop, kakor ga ima zdaj. Nato izjavi, da ne nasprotuje dr. Trillerju, če se črta II. odstavek § 34. Glede na izvajanja Višničarjeva odklanja očitania, da bi bila naša stranka sovražnica uradništva.

Dr. Krek.

Na vsak način ima varuh dolžnost, da čuva vse koristi varovancev. Praktičski razlog govori proti, da bi imeli mladoletni volivno pravico. Uvedel bi se lahko koruptiven element.

Za svojo lastno osebo zastopa stališče, da mora imeti tudi ženska volivno pravico. Nikakor pa ne gre, da, ko nimamo še splošne ženske volivne pravice, bi imele upravičene volivke nekako predpravo.

OBČINSKI VOLIVNI RED SPREJET.

Ljubljana, 13. okt.

Deželni zbor je sprejel včeraj ob 6. uri 10 minut zvečer novelo k občinskemu in k občinskemu volivnemu redu in sicer s 26 proti 20 glasovom. Liberalci včeraj niso obstruirali. Razprava se je vršila dostojno in mirno. Splošno pozornost so vzbudila izvajanja načelnika naše stranke dr. Šusteršiča, kakor tudi kratka a jedrnata izvajanja poročevalca Jarca, ki je med drugim klical nemškimi veleposestnikom, naj ne bodo coklje napredku kranjske dežele. Toplo se je potegnil poslanec Piber za delavske zahteve.

Kakšna je nova postava.

Novi občinski volivni red obdrži tri volivne razrede. Izpremene se pa volivci. Zdaj volijo samo davkoplačevalci. Po izpremenjenem volivnem redu bo imel vsak državljan, ki dopolni 24 leto in ki stanuje tri leta v občini, volivno pravico. Zdaj se ločijo davkoplačevalci od nedavkoplačevalcev. Davkoplačevalci so tisti, ki plačujejo davke, od katerih se plača občinska doklada. Vsi davkoplačevalci imajo volivno pravico v I. in II. razredu. V I. razred se uvrstita prvi dve, ostale tri petine pa v II. volivni razred. Vsi, ki volijo v I. in II. volivnem razredu in tisti, ki ne plačajo nobenega davka, se uvrste v III. volivni razred. Intelligenčni volivci se uvrste v II. razred, kakor volijo v II. razredu tudi tisti, ki plačajo 30 kron osebne dohodnine; kdor plača manj, voli v III. volivnem razredu. Na tej podlagi je zasnovan novi volivni red.

Velik napredek je, da bodo volili vsi razredi skupno. Za vse tri razrede bo poslovala le ena volivna komisija. Klicanja ne bo. Odpravljena je tudi ustna volitev. Vsak volivec dobi glasovnico in legitimacijo. Na dan volitve odda volivec, ki voli v dveh razredih, pri volitvi dvojce gla-

LISTEK.

Slovansko pismo.

Nemščina — svetovni jezik. — Nečuvono. — Čvrstost poljske narodnosti v Prusiji. — Zoper žide na Ruskem. — Plavajoča razstava. — Razvoj sibirskih mest. — Odpravljenje pravoslavnih praznikov in duhovščina. 36.000.

Jasen dokaz, kako mora človek večših povedati tudi najbolj neprijetno resnico, ako se zmoti ali pozabi, je govor »starega dunajskega moža«, ki ga seveda tudi »Alter schützt vor Torheit nicht«, dr. Luegerja, ki ga je izpregovoril na dunajskem shodu za socialno politiko. Lueger je vabil udeležence shoda v »Rathauskeller«. Na sporedu obiska je bilo: jed in pijača. »Dobro se bode te najedli in napili, za to pustite le mene skrbeti. Da se kot Nemec veselim vašega obiska, morete mi verjeti. Nismo sicer v izgovarjanju besedi popolnoma edini; tako na primer tistega gospoda profesorja, ki je baš pred menoj govoril, čisto nič nisem razumel. A nič ne de, bodem se maščeval . . . ne bode mene tudi razumel.« — To je gotovo zelo zanimiva okolnost, ako se k'e skupaj zbere nekoliko tucatov nemških omikancev iz raznih krajev in dežel, kjer se govori

svetovni nemški jezik, so prisiljeni drug nad drugim se maščevati s svojimi grdimi dialekti in idijami, ker eden govori in drugi ga ne razume. Da se je stari Lueger v resnici pošteno maščeval nad dotičnim profesorjem iz Nemščine, o tem ne bode dvomil nihče, kdor pozna barbarizem vseh nemških dialektov, iz konglomerata katerih so Slovani naredili po svoji skromnosti in boječnosti — svetoven jezik!

× × ×

Kako pruski uradi ravnaajo s poznanskimi Poljaki, priča sledeče nečuvono dejstvo, o katerem poroča »Dz. poznanski«. Nekoliko Poljakov, ki so si hoteli sezidati vilo v Puščikovi, je dobilo dovoljenje od pruskih uradov za zidanje vile samo pod tem pogojem, da vila ne bode imela — dimnikov. Vsled takšnega ukaza je soproga lekarnarja Šimanska iz Poznania ukazala napraviti kuhinjo na dvorišču vile, elektrotrohtnik g. Biskupski si je pa napravil električno kuhinjo. Sedaj pa so bili posestniki vile, četudi so poprej dobili dovoljenje sezidati vilo brez dimnikov, povabljeni pred okrajnega komisarija, ki jim je zapovedal iz vile odstraniti vse polišstvo!

× × ×

Čvrstost poljskega življa pod pruskim žezlom dokazuje med drugim dejstvo sposobnosti za vojaštvo, o katerem podaja statistične podatke zadnja publikacija

berolinskega statističnega urada. Dočim v čisto nemških krajih na sto novincev pripada komaj 44-9 odstotkov sposobnih za vojaško službo, so v poljskih krajih odstotki znatno večji; n. pr. na Poznanjskem 55-5 odstotkov, v zahodni Prusiji 62-6 odstotkov, v vzhodni Prusiji 65-2 odstotkov, v Šleziji 52 odstotkov. Le-te številke se nam pokažejo še v boljši luči, ako pomislimo, da pruski Nemec živi v obče v boljših razmerah in dobiva od vlade razne podpore in olajšave.

× × ×

Židom na Ruskem ne cveto rožice. Nekateri ruski listi poročajo, da je ruska vlada sklenila h koncu leta 1910 predložiti dumi zakonski načrt o pravicah židov na Ruskem. Do tega časa bode posebna komisija pri notranjem ministrstvu nabrala in obdelala tozadevno gradivo. Vsled novega odloka ministrskega predsednika Stolypina so se začeli židje gromadno izganjati iz raznih krajev v Sibiriji. Na sporedu shoda monarhistov, ki se bode vršil v Moskvi, nahajajo se točke, ki zahtevajo izgon židov iz vseh krajev, kjer židom ni dovoljeno bivati; dalje se zahteva prepoved židovskih šol, lekarn, knjigarn itd.

Rusko parobrodno in trgovinsko društvo namerava v kratkem na eni svojih največjih ladij prirediti plavajočo razstavo. Namen te razstave bode, seznaniti od-

jemalce ruskih tovarn v evropskih pristaniščih z ruskimi izdelki. Ladja z razstavo bode šla iz Odeze v Carigrad in potem bode obiskala vsa večja in manjša pristanišča Grške, Bolgarske in Makedonije.

× × ×

Sibirjska mesta so se v zadnjih desetih letih izredno razvila v vsakem pogledu. Tako n. pr. je mesto Omsk imelo pred nekoliko leti samo 35.000 prebivalcev in sedaj jih ima že čez 100.000 ter je postalo trgovinsko in obrtniško središče zahodne Sibirije. V mestih Barnaulu in Bijsku se je trgovinski promet potrojil.

× × ×

Ruska vlada bode v kratkem predložila dumi zakonski načrt o reformi pravoslavnega koledarja in hkrati o odpravljenju nekaterih pravoslavnih praznikov. Pravoslavna cerkev ima bojda preveč praznikov, ki škodijo gospodarskemu in materialnemu razvoju ruskega naroda. Duhovščina kišenevskega okraja je radi tega podala protest pri sv. sinodu; iz tega protesta navajamo sledeče zanimive vrstice: Ruska duhovščina — pravi se v protestu — ki živi med narodom in diha z njim isti zrak, ne vidj vzroka revščine ruskega ljudstva v prevelikem številu praznikov, ampak v nečem drugem. I. Državna prodaja vodke (žganje je na Ruskem monopol) in blagohotno podpiranje

sovnice. Legitimacije in glasovnice se bodo ločile po barvi. Izdajal jih bo deželni odbor.

Na teh načelih sloni vsa občinska volivna preosnova.

Z ozirom na delitev občin se daje deželnemu zboru in deželnemu odboru večja postavodajalna moč proti najvišjemu potrdilu.

Enaki in splošni volivni pravici nasprotuje splošni državljanski občinski okvirni zakon. Dokler se ta ne izpremeni, ni misliti na splošno in enako volivno pravico v občini.

Cela občinska uprava je po sedanjih volivnih preosnovi postavljena na široki temelji. Rešila je S. L. S. postavo, katere posledice se bodo poznale v dobrobit ljudstvu.

Preosnova ni popolna. To priznavamo. A kar se je moglo storiti, se je. Cokljaja je splošni državljanski občinski okvirni zakon, ki je star 56 let in nujno potreben preosnove.

Nas zelo veseli, ker je S. L. S. demokratizirala, kolikor je v sedanjih razmerah mogoče, občinsko upravo in preosnovala kranjski občinski red in občinski volivni red, ki je star že — 51 let.

Občinska volivna reforma, kakor jo je sklenil kranjski deželni zbor, je najmodernejša, kar jih pozna cela Avstrija!

Včeraj smo poročali do prestopa v podrobno razpravo. Danes izpopolnimo svoje poročilo, v kolikor je bilo pomanjkljivo z ozirom na kratek čas, ki nam je bil na razpolago. O izidu smo poročali že uvodoma. Podrobna razprava se je vršila dostojno. Poročevalec dež. poslanec Jarc je izborno rešil svojo nalogo. Kratek, jednat, duhovit, je igranje zdrobil ugovore nasprotnikov. Končno je v podrobni razpravi povedal nasprotnikom: Vsi priznavamo, da je dosedanja postava nedostopna. Priznavali so nasprotniki sami, da pomenja preosnova napredek.

Poslanec Bartol je predlagal k § 29. občinskega reda sledečo

resolucijo:

Deželni zbor skleni: Deželni vladi se naroča, da izdela in predloži osrednji vladi zakonski načrt, v katerem se začrta in ugotovi občinskim uradom primerna odškodnina za izvrševanje raznih poslov, ki jim jih nalaga § 29. občinskega reda v izročenem delokrogu.

Resolucija je obveljala.

Regulacija Bistrice.

Interpelacija poslanca dekana Lavrenčiča.

Upravna Kamniške Bistrice je nujno potrebna. Višji državni stavbeni tehnik se je pred kratkim v zasebnem pismu izjavil: »Naj se ponovi slična povoden, kakor je bila leta 1908., povzroči sigurno na stotisoče škode.« — Deželni odbor je predložil doslej visokemu deželnemu zboru dolgo vrsto predlogov, a o predlogi za uravnavo »Kamniške Bistrice« ni ne duha ne sluha. — Preblagorodni g. deželni glavar se prosi, da blagovoli odgovoriti, kaj je vzrok, da še ni predloge o uravnavi »Kamniške Bistrice«.

Poslanec dr. Lampe: Glede na to interpelacijo dajem sledeče pojasnilo. Od strani deželnega odbora in politične oblasti se je vse storilo, da se regulacija Kamniške Bistrice spravi takoj v tek. Potreb-

te prodaje od strani vlade uničuje v jedru moralno in gmotno blagostanje ruskega naroda; duhovščina se trudi po svojih močeh prijanstvo izkoreniti in najemniki državnih žganjarij vabijo k sebi ljudi, da kar največ vodke prodajo. 2. Skoraj vsak dan v tednu razun ob sobotah se vršijo sejmi ne le v mestih, ampak tudi na vaseh. In sejmi bolj odvrčajo ljudi od dela, nego prazniki. 3. Pomanjkanje dela in posestva je tudi eden izmed glavnih vzrokov revščine ruskega naroda. V vsaki vasi se nahaja 40 do 50 družin, ki nimajo nobenega posestva in zaslužka.

× × ×

Pred kratkim je »Srpska Riječ« objavila članek, ki v njem piše, da se mero-dajni krogi trudijo, avtohtonsko srbsko prebivalstvo v Bosni in Hercegovini oslabiti in naseliti tja tujce. V članku se med drugim pravi: Že dalje časa se govori, da se med Banjaluko in Prijedorom, Banjaluko in Gradiško Bosansko tajno pripravljajo ozemlje za naselitev 36.000 Mažarov. Ta govorica se je sicer v vseh dunajskih in budimpeštanskih listih dementirala, toda čudno je, da se je pred kratkim v Temišvaru na Ogrskem ustanovila velika mažarska banka »za nakup in kolonizacijo v Bosni in Hercegovini«. Le-ta banka bo imela gotovo namen, da mažarskim naselencem pomaga izseliti se iz južne Ogrske preko Hrvatske v Bosno in Hercegovino. Stojimo torej — piše list — pred novo invazijo, ki je osnovana v velikem stilu. Nedavno smo s prstom pokazali na velikomemski »Drang nach Osten« in danes moramo istotako storiti glede na velikomažarsko propagando.

ščina je proračunjena na 1.200.000 K in k tej svoti je država zagotovila 50 % prispevek, dežela 30 %, tako da pride na interese samo 20 %. So pa interese še v drugem oziru v jako ugodnem položaju, ker prispevata tudi še vojni in cestni erar tako da bi prišlo na neposredne udeležence samo 8 %. Kar se tiče teh neposrednih udeležencev, jih je med njimi veliko imovitih, ki bi lahko plačali na nje odpadajoče zneske. Na zemljiške posestnike pripada 44.000 K, drugo pa pride na posestnike vodnih sil, ki bi tudi lahko utrpeli dotične malenkostne prispevke. Vključ temu ne pride do nobenega sporazuma. Akoravno se je, kar moram priznati, politična oblast mnogo trudila, se nekateri še vedno upirajo. Jaz moram reči, da je to trma, ki nikakor ni na mestu, kajti če se komu dá 1.200.000 kron in ima on plačati samo 96.000 kron, je to darilo, katero naj se vzame. Poleg tega treba pomisliti, da nekateri udeleženci pri stvari sami lahko tudi še veliko zaslužijo, ker lahko prevzamejo gotova dela. Jaz obžalujem, da še ni prišlo do končne rešitve, ampak če se ljudje ne bodo sporazumeli, se bo moral napraviti deželni zakon, da se tako zakonitim potom prisilijo k prispevanju tisti, ki se stvari še vedno upirajo.

Prihodnja seja

se napove za sredo ob 11. uri dopoldne.

Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem.

Slučajno je včeraj izostalo poročilo, da je deželni zbor v ponedeljek soglasno pritril naslednjim predlogom obrtnega odseka: 1. Organizacijski statut »Zavoda za pospeševanje obrti« na Kranjskem se odobri »z izpremembo, da imata vodja zavoda in zadrugi inštruktor v kuratoriju le posvetovalen glas. 2. Deželni odbor se pooblašča za morebitne nebitvene izpremembe ustanovila, ki bi jih morda zahtevalo c. kr. ministrstvo za javna dela. 3. Deželnemu odboru se naroča, da izvrši vse potrebne priprave za otvoritev in vzdrževanje zavoda in o tem poroča deželnemu zboru v bodočem zasedanju. V imenu obrtnega odseka je poročal poslanec dr. Zitnik.

XIV. SEJA DEŽELNEGA ZBORA KRAJNSKEGA.

Ljubljana, 13. oktobra.

Seja se prične ob 11. uri 20 minut dopoldne. Dnevni red obsega sledeče točke: Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga načrt zakona glede izpremembe občinskega reda in občinskega volivnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano. — Poročilo šolskega odseka glede načrta novega zakona o šolskem nadzorstvu. — Poročilo upravnega odseka o načrtu zakona glede izboljšanja pašnikov. — Utemeljevanje samostalnega predloga gospoda poslanca Matjašiča in tovarišev glede odprave klanecv na Karlovski državni cesti od Suhorja preko Metlike do deželne meje ob Kolpi. — Utemeljevanje samostalnega predloga gospoda poslanca dr. Lampeta in tovarišev glede zakonskega načrta o stanovskem zastopstvu kmetov in o deželnem kulturnem svetu. — Utemeljevanje samostalnega predloga gospoda poslanca Matjašiča in tovarišev glede zgradbe normalnotirne železnice od Novega mesta preko Metlike do Karlovca. — Poročila o podporah za šolske zgradbe. — O prošnji županov Žužemberk, Toplice, Zagradec, Smuka, Dvor, Ambrus, Ajdovec in Krka za zgradbo kranjske transverzalne železnice po Krški dolini, o prošnji V. Vizjaka, abs. filozofa, za podporo in Katarine Pichler za milostno pokojnino, o prošnji občine Radeče za podporo k zgradbi postajališča, o prošnji Jos. Vrhanija, stud. na umetniški akademiji na Dunaju, za podporo, o prošnji stavbenega podjetnika k troškom zgradbe mostu čez Savo pri Trbovljah, o prošnji vaščanov vasi Vel. Ligojna za podporo k napravi vodovoda, o prošnji mestne občine Kamnik za podporo k napravi vodovoda, o prošnji mestnega županstva Novo mesto za odpuš povračila 9406 K 46 v., o prošnji županstva Nevle za napravo vodovoda, o prošnji občine Mekinje za napravo vodovoda, o prošnji vaščanov v Rodinah za podporo k napravi kapnice, o prošnji Jerneja Pečnika, starinoslovca v Ljubljani, za podporo, o prošnji bivših deželnih cestarjev za podpore, odnosno milostne pokojnine, o prošnji posestnikov vasi Bela v občini Podkraj za podporo v svrhu poprave občinske ceste, o prošnji županstva občine Koprivnik, okraj Kočevje, za podporo v poplačilo stroškov za popravo občinske poti iz Bukove Gore do deželne ceste Kočevje-Črnomelj, o prošnji županstva v Idriji, v Doleh in v Rovtiah ter cestnega odbora idrijskega za uvrstitev občinske takozvane stare vrhniške ceste med okrajne ceste, o prošnji občanov iz Bučke za preložitve klanecv na okrajni cesti Bučka-Raka.

Naznanila predsedstva.

Deželni glavar naznanja, da sta izstopila iz odseka za deželna podjetja posl.

Mandelj in Dular, s pristavkom, da obdrži posl. Mandelj toliko časa svoj mandat, da poroča o deželni banki.

NAČRT NOVE POSTAVE O ŠOLSKEM NADZORSTVU.

Poroča poslanec Lavrenčič.

Visoka zbornica! Naš deželni šolski zakon ne odgovarja več obstoječim razmeram. Potrebuje remedeure. Tako je izboljšati in izpopolniti zakon o šolskem nadzorstvu z dne 25. februarja 1870, dež. zak. št. 11, oziroma tudi z dne 9. marca 1879, dež. zak. št. 1, kakor tudi zakon o ustanavljanju šol z dne 29. aprila 1873, dež. zak. št. 21, nadalje z dne 28. februarja 1874, dež. zak. št. 6, in z dne 17. januarja 1882, dež. zak. št. 10. Istotako je izboljšati zakon o pravnih razmerah učiteljev z dne 29. aprila 1873, dež. zak. št. 22, z dne 18. decembra 1874, dež. zak. št. 1 ex 1875, z dne 18. junija 1877, dež. zak. št. 6, z dne 18. novembra 1880, dež. zak. št. 13, z dne 5. decembra 1889, dež. zak. št. 22, z dne 5. oktobra 1890, dež. zak. št. 21, in z dne 29. novembra 1890, dež. zak. št. 23. — Nič manj potrebna je preuredba ponavljavnih in obrtno-nadaljevalnih šol. — Zato je visoki deželni zbor že dne 14. januarja t. l. sprejel resolucijo šolskega odseka glede preosnove naštetih deželnih šolskih zakonov in vsled svojega soglasnega sklepa naročil deželnemu odboru, naj prekopre, če mogoče do prvega prihodnjega zasedanja, izdela in predloži načrt reforme deželne šolske postave. — Deželni odbor se je zamogel temu naročilu le deloma odzvati in je predložil z dnem 16. sept. t. l., št. 1316, visokemu deželnemu zboru načrt novega deželnega zakona o šolskem nadzorstvu, s katerim se spremeni, oziroma izpopolni deželni šolski zakon z dne 25. februarja 1870 in z dne 9. marca 1879. Ta načrt je šolski odsek v štirih, večurnih sejah pretresal, v posameznostih spremenil in nanovo uredil, kakor je razvidno iz priloge. Poleg članov šolskega odseka se je udeleževal odsekovih sej gosp. deželni predsednik, gosp. deželni glavar in šolski referent vladni svetnik vitez Kaltenegger. — Načrt odgovarja povsem obstoječim razmeram in bazira na edino pravem stališču, da naj imajo več moči in vpliva v šoli oni, ki jo plačujejo. — Po tem načelu so že sprejeli šolsko postavo deželni zbori: nižje- in zgornjeavstrijski, tirolski, deloma solnograški in šlezjski.

Šolski odsek torej predlaga:

1. Priloženi načrt zakona se odobruje.
2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje temu načrtu Najvišje potrjenje.

Gangl

pravi, da bi moralo priti v posvet izboljšanje gmotnega stanja učiteljstva. Šola naj se podpravi, ker ima tudi vso oblast. Krajni šolski sveti so bili dobri v dobi nemčurske birokracije. Zahteva odpravo krajin šolskih nadzornikov. Izjavlja, da ne bo glasoval za vse tiste točke, ki se tičejo krajin šolskih svetov. Zahteva javno kvalifikacijo učiteljstva. Glede na deželni šolski svet želi, naj bi bil deželni šolski svet navezan na enega izmed terno predlogov okrajnega šolskega sveta.

Ravnika.

Včeraj so imeli besedo ljubitelji lova in posestniki. Danes si dovolim tu govoriti kot šolnik. V duhu vidi časnika, ki bodo lažnjivo poročali o njegovih izjavah. Potegujejo se liberalci za izboljšanje učiteljskih plač. Posl. Višnikar je rekel, da so pretirane zahteve učiteljstva, tudi dr. Tavčar je rekel, da kranjska dežela veliko izdaja za učitelje. Na vseh shodih ste obetali izboljšanje učiteljskih plač, podobni ste bili tisti kuharici, ki da poduhati pečenko, potem pa gre. Očita se nam, da smo nasprotniki učiteljstva in šole. Ravno tako smo prijatelji učiteljstvu in šolstvu. Učiteljstvo je izgubilo vpliv pri ljudstvu, ker je v nasprotju s ljudstvom, ker razširja svobodomiselnost. Živalno odobranje in burni ugovori pri liberalcih, katere glavar posvari. Naznanja, da bo stalvil resolucijo, naj deželni odbor vso šolsko postavo prouči in predloži zbornici primerne predloge.

Triller

priznava, da ta zakon sicer kaže znak S. L. S., a priznava, da kaže napredek. Želi ugodnosti za Ljubljano. Izjavlja, da bo glasovala njegova stranka proti prestopu v podrobno razpravo.

Dr. Eger

zavrača, da bi »Schulverein« ponemčeval otroke slovenskih staršev. (Medklic: Oho, en mehen že!) Zahteva po dva krajna šolska sveta v mešanih krajih. Govornik zahteva, naj bi bili tudi župniki drugih veroizpovedanj zastopani v krajinah šolskih zastopih. Nadalje zahteva, naj bi dobili tudi Nemci zastopstvo v deželnem šolskem svetu.

Dr. Šusteršič

izjavi, da se ni oglasil k besedi, da reagira na razne opazke. Izpogovoriti hoče le nekaj besedi o postavi, o kateri je izrekel tudi govornik narodno-napredne stranke,

da pomenja napredek. Opraviti imamo z načrtom zakona. Umevno je torej, da se bo pod stvarno kritiko v podrobni razpravi pokazalo, da ne smatramo za dogmatične stavke poročila šolskega odseka. V enem oziru je utemeljena dr. Trillerjeva kritika po našem mnenju: § 20. o sestavi ljubljanskega mestnega šolskega sveta je po mojem mnenju v protislovju, v stvarnem, logičnem protislovju z ostalo postavo. Kritika je stvarno utemeljena. Postava ima tendenco, da dá občinam večji vpliv. Ljubljanska občina bi bila res prikrajšana. Nočemo, da bi se delala kaki občini krivica. Dr. Triller se prepriča, da je pod znakom S. L. S. le solidno blago.

Prestop v podrobno razpravo.

Po končnih izjavah poročevalca se sklene prestop v podrobno razpravo.

Glavar prekine sejo do pol 4. popoldne.

GOZDNE OBLASTI.

Interpelacija

poslanca J. Pibra in tovarišev o zadevi krutega tolmačenja § 65. gozdnega zakona na gospoda deželnega predsednika barona Schwarza.

Dne 6. t. m. poslal je g. M. Hanslow-sky, c. kr. gozdar pri Mrzlem Studencu na Pokluki gospodu županu Jakobu Jaku službeni list s sledečim besedilom:

Usojam si naznaniti, da sem včeraj, t. j. 5. t. m., v gozdnem oddelku 60a (Zontarca) v smislu § 65. gozdnega postave ustrelil dve ovci, katere so najbrže lasti posestnikov iz Gorij ali Poljšice.

To nečuvno postopanje c. kr. gozdarja napravila med ljudstvom razburjenje in ogorčenje. Naravno, saj se dosedaj ni nikoli tako brezobzirno ravnilo.

Nasprotno. Gozdni čuvaji so druga leta našim živinorejcem blagohotno šli na roko in jih prijazno obveščali, če so kako ovco na svetu verskega zaklada zasledili, da so jih lastniki tem lažlje mogli iskati in tudi dobiti.

Ker je letos na Pokluki in Možakli izgubljenih 30 ovac in so se iste gotovo zatekle v erarski gozd, nastane opravičena nevarnost za že itak pojemajočo ovčje-rejo, da se bo na ta dosedaj nezasišlan krut način po organih c. kr. gozdnega erarja čimdalje bolj uničevala in slednjič popolnoma zatrla.

Ker tako strogo postopanje c. kr. gozdnih čuvajev ni v soglasju z intencijami c. kr. poljedelskega ministrstva, ki živinorejo po celji državi izdatno podpira, in ker je v nevarnosti ovčjereja na Gorenjskem, vprašamo podpisani:

Ali hoče gospod deželni predsednik preskrbeti, da se gozdni zakon ne bo tako drakonično v nasprotju s sedanjo prakso v škodo ljudstva izvrševal.

INTERPELACIJA

poslanca Dularja in tovarišev na gospoda deželnega glavarja glede stavbe novega mostu čez Krko v Valtivasi-Straži.

Deželni cesti, ki vodite iz Kandije na Žužemberk, oziroma iz Straže na Toplice-Črnomelj, imate silno mnogo prometa.

Ker je stari most za tako narasli promet po svoji konstrukciji prešibek in tudi sploh v slabem stanju, je naprava novega mostu neodložljivo nujna potreba.

Deželni odbor je, kolikor je meni znano, že napravil prve korake za napravo novega mostu. Z ozirom na popisane razmere si usojam staviti na gospoda deželnega glavarja sledeče vprašanje:

1. Ali so gospodu glavarju znane popisane razmere.

2. Ako so mu znane, je-li pripravljen ukreniti, da se stavba deželnega mostu čez Krko v Valtivasi kar mogoče pospeši.

NOTRANJI POLOŽAJ.

Uzakonjevanje nemštva.

Dr. Šusteršič je sklical parlamentarno komisijo »Slovanske Unije« na torek, 19. oktobra.

Deželni zbori nižje- in višjeavstrijski, solnograški in predarlski so 12. t. m. vložili sledeča dva zakona:

1. Razpravni jezik deželnega zbora, uradni in poslovalni jezik odbora, občinskih zastopov in uslužbencev je nemški.

2. Učni jezik na realkah in učiteljskih je nemški. Zasebne realke in učiteljska morejo državnoeljavna izpričevala le tedaj izdajati, ako je njih učni jezik nemški.

Učitelji na ljudskih šolah bodo mogli odslej biti samo Nemci. Na ta način hočejo doseči to, kar potome lex Axmann niso mogli.

Cesarski namestnik je izjavil, da bo vlada te zakone priporočila sankciji.

»Union« sodi, da bosta, ako se ti postavi sankcionirata, morala češka ministra Začek in Brai demisionirati.

Dober preludij za otvoritev parlamenta!

Z VPRAŠANJEM PODRAŽENJA ŽIVIL se je bavil avstrijski ministrski svet 12. t. m. in sklenil ustanoviti komisijo, sestoječo

iz ministrov Haerdla, Brata in Weiskirchnerja, ki imajo izdelati načrte, kako preprečiti podraževanje.

MADŽARSKI IMPERIALIZEM V BOSNI.

Za časa obiska budimpeštanskih občinskih svetnikov v Sarajevu je bilo razobešenih tudi več madžarskih zastav, kar je bila pač nesramnost prve vrste. Kakor povsodi, je tudi tu mladina dala duška svojemu rodoljubju brez pomisleka na možne posledice in snela eno madžarsko zastavo. Vsled tega čisto nedolžnega in pri dijaški mladini popolnoma običajnega dejanja je bilo sedem gimnazijcev in en učiteljski izključenih iz vseh srednjih šol Avstroogrške in vrhu tega ostro kaznovanih. Tako daleč je torej že z madžarskim imperializmom v Bosni, da se radi njega uničujejo mlade eksistence kar na veliko. Toda ta igra z bosenskim ljudstvom je vseeno precej nevarna in zna izbruhniti ogenj tam, kjer se je že davno domnevalo mrtvo pogorišče.

BOJKOT ŠPANSKIH TRGOVSKIH LADIJ.

Pariz, 12. oktobra. Odbor zveze delavskih sindikatov je sklenil, kot protest proti obsodbi španskega anarhista Ferrera, bojkotirati vse trgovske ladje, ki odidejo v Španijo oziroma priplujejo iz Španije v francoska pristanišča.

BOJI Z ARNAVTI.

Solun, 12. oktobra. Oddelek pehote so napadli na poti iz Berane v Ipek Arnavti na Rodovcah iz zasede. Čete so se ubranile z veliko težavo napada; nek častnik je ubit. Na Rodovce so poslali vsled tega napada vojake in topove, s katerimi so bombardirali okolico. Razdrtih je sedem hiš ter so vjeli tudi večje število Arnavtov, ki so jih prepeljali v Ipek.

POTOVANJE RUSKEGA CARJA V RIM.

Peterburg, 12. oktobra. Car bo odpotoval 19. t. m. v Rim. Šel bo najprej v Odeso, kjer bo sprejel deputacijo mestne italijanske kolonije, nato bo odpotoval v Aleksandrovsk, od tu pa čez Monakovo v Italijo. Rusko poslanstvo v Rimu je že dobilo obvestilo o carjevem potovanju. Sestanek carja z italijanskim kraljem se bo vršil na morju.

Dnevne novice.

— **O porazu liberalcev na Goriškem** piše tržaški »Narodni delavec«: »In zgodilo se je, kakor je bilo pričakovati: klerikalci zmagali na celi črti. Tako je torej sklenjena veriga slovenskega klerikalizma od Spielfelda pa skoro do Adrije. Klerikalna je Stajerska, Koroška, Kranjska je bila od nekdanj najmočnejša klerikalna trdnjava, a zdaj so si klerikalci osvojili še Goriško. Le Istra se še upira in Trst z okolico — vse drugo so takozvani »naprednjaki« že slavno izgubili! Prav jim je! Kdor pleve seje, ne bo žel pšenice! Sami so krivi, sami so si izkopali grob, za liberalce najbrže ni vsajenja! Če so storili klerikalci kaj dobrega, so napravili najboljšo to, da so zrušili in pohodili trlo in bornirano liberalstvo, ki ni poznalo ne programa, ne svoje politične naloge, če moremo liberalstvu takemu kakor smo ga poznali dozdaj pripisovati sploh kako nalogo. Ne, današnjemu domišljavemu in nadutemu liberalstvu ne moremo pripisovati nobenega važnega pomena za narodov napredek. Mlade slovenske malkontente smo nekdanj imeli za tiste, ki bodo sami podrlj starj liberalni sistem in ustanovili stranko, ki bo smel narod od nje česa pričakovati. Dozdaj se to še ni zgodilo, ker so se »malkontenti« otrsli vsega pravega radikalizma in so se pokomodili in — pohujšali: zatulili so z volkov. Rezultat je tu. Dan plačila za zamikernost in domišljavost in frakarstvo je napočil!«

— **Odsek za deželna podjetja** je danes soglasno sklenil dati deželnemu odboru kranjskemu na razpolago 20.000 K za deželna podjetja.

— **Vodovod za liško Loko** je od deželnega odbora odšel na deželno vladu, ki ga te dni odpošlje na Dunaj kmetijskemu ministrstvu v končno rešitev. Ker je deželni odbor v celem obsegu vse od ministristva zahtevane spremembe v načrtu izvršil, je takojšnja in sigurna rešitev od kmetijskega ministristva v najkrajšem času pričakovati, tako da se bo delo oddalo že to jesen.

— **Diskvalificirani juristi.** Dr. Vilfanu žilica ne da miru, da se ne bi pri vsaki pravi in nepravni priliki v deželnem zboru oglašal k besedi. Pri tem se mu pa včasih kot juristu prav nerodno zaleti. Pri glavni debati za novi občinski volilni red je bil zelo hud, ker se zahteva pri volitvi župana navzočnost treh četrtin vseh občinskih odbornikov. Jamral je, da potem po mnogih občinah župana voliti ne bodo mogli, ker bo vsaka močnejša opozicija lahko preprečila sklepčnost z obstrukcijo! »Saj še paragrafa do konca niste prebrali!« mu zadoni iz zbornice. In res dr. Vilfan pride ves osramočen po svojem govoru še enkrat k deželnemu glavarju prosit besede, in povedat, da so ga morali nejuristi po-

učiti, da ni prebral § 38 novega načrta do konca, kjer stoji za vsakega nejurista jasno: »Ako se volitev občinskega odbora vsled nezadostne udeležbe odbornikov ni mogla izvršiti, skliče naj se v 14 dneh druga seja občinskega odbora, **katera izvzoli ne glede na število došlih odbornikov staršinstvo.**« Dr. Vilfan — tableau! Blamaže Vas, še čakajo!

— **Višek humorja** je dosegla »Soča« 12. t. m. Ta v samovarjanju in varanju drugih neprekosljiv list takole razlaga popoln poraz liberalcev na Goriškem: »Z volitvami v splošni kuriji se je ponovil tudi pri nas star zakon napredovanja. Po lanskim zmagi je sledil letos korak nazaj, pa le za to, da se tako zaženemo naprej še dalje nego smo prišli lani. Skrbeli bomo, da ta zakon narave pri nas ne izgubi svoje večne veljave. — Primaruha, ta razlaga je kaj imenitna. Kako lepo bi se n. pr. glasil, če bi »Sl. Narod« strahovite blamaže naših liberalcev takole pojasnil: »S pone-srečenjem obstrukcije naših poslancev v kranjskem deželnem zboru se je ponovil tudi pri nas star zakon napredovanja. Po lanskim zmagi je sledil letos korak na z a j, pa le za to, da se tako zaženemo naprej še dalje nego smo prišli lani. Skrbeli bomo, da ta zakon narave pri nas ne zgubi svoje večne veljave.« Res je, ampak zakon narave ima pri liberalcih, tako na Kranjskem kakor na Goriškem to žalostno veljavo, da se liberalci zaganjajo na tak način »naprej«, da vedno odzadaj ostanejo. Podobni so biološko znameniti japonski plesavni miši, ki se neprestano napenja, da bi prišla naprej, pa se vedno le okoli svoje osi suče.

— **Hrvatje proti banu Rauchu.** Iz Zagrebu nam poročajo: Poslanci hrvaško-srbske koalicije so priredili več shodov volivcev, na katerih se je protestiralo proti vladi bana barona Raucha vsled neprestanega preganjanja Srbov. V številnih brožavkah na cesarja, se je prosilo, da se naj kolikor mogoče hitro skliče hrvaški sabor.

— **Domači umetniki v tujini.** Gospod Leo Funtek, sin prof. Funtka, je 1. t. m. nastopil svoje dirigentsko mesto pri filharmoničnem orkestru v Wiborgu na Finskem. Wiborški listi pišejo o prvem popularnem koncertu, ki ga je 8. t. m. vodil g. Funtek, jako laskavo. Tako piše »Wiborg Nyheter« med drugim: »Prvi poljudni koncert je pokazal, da je izbira dirigenta za to igralno leto posebno srečno izpadla. G. L. Funtek gre z dušo in telesom na svojo nalogo in je vkljub kratkemu času za vaje orkestra dosegel izvrsten uspeh. Igral je čisto in precizno, z detajliranim niafsiranjem in fraziranjem, ki je zadostno pokazalo, kako temeljito se je vodja poglobil v dela, ki so se imela izvajati. Ker je tedaj že začetek tako izborni, smemo za to igralno dobo prorokovati najlepše uspehe orkestra. Občinstvo je živahno izražalo svoje zadovoljstvo na izbornem izvajanju.« — »Ostra Finland« poroča: »Vsaka točka je bila z navdušeno pohvalo sprejeta. Gospod kapelnik Funtek je dirigiral z življenjem in slastjo in bo, kakor kaže njegov prvi nastop, častno zastopal svoje mesto. Vspored je bil dobro sestavljen; posebno domači oddelek je ugajal občinstvu. Od ostalih točk je treba zlasti omeniti Čajkovskega »Capriccio italiani«, ki je bila z vso svojo bogato živobarvnostjo v pravem svojem duhu prednašana.« — »Karjala« piše: Kapelnik Leo Funtek, ki je vodil vsopred, je svojo nalogo zelo častno izvršil. Njegovo glasbeno pojmovanje je zdravo in dovršeno; on izvaja skladbe spretno in premišljeno. Razne točke vsopreda je igral posebno prikupno in prejel zasluženo pohvalo. Na vrhunec je prikipelo navdušenje, ko so bile finske točke doigrane. — Nadeplnemu rojaku-umetniku naše prisrčne čestitke!

— **Nov telovadni odsek.** Dne 3. oktobra se je ustanovil nov telovadni odsek Orel na Ustijah pri Ajdovščini. Izvolili so si potrebni odbor in je pridno telovadijo. Pristopilo je takoj dvanaest članov. Pogumno naprej! Na zdar!

— **Liško-dalmatinska železnica.** Glasom vesti iz poslaniških krogov v Zadru se je med avstrijsko in ogrsko vladu dosegel popoln sporazum glede liško-dalmatinske železniške proge. Z gradnjo se prične takoj po ofertni obravnavi, ki jo avstrijska vlada te dni razpiše.

— **Umrl je v Šmarjah na Goriškem** pravnik Ivan Favetti.

— **Svarilo.** Osrednji odbor Slovenskega planinskega društva v Ljubljani je prejel od meščanske korporacije v Kamniku to-le pritožbo: Prihajajoči turisti in drugi izletniki v Kamniško Bistrico streljajo s samokresi, porežejo sadikam vrhice mladik, spuščajo kamenje iz pota in mečejo tam napravljeni les v vodo. S streljanjem in spuščanjem kamenja se lahko pripeti velika nesreča in zelo vznemiri divjačina; s pokvarjanjem sadik in metanjem drv v vodo pa se povzroča občutna škoda. Dostavlja se tudi, da je prepovedano pse v Bistrico seboj jemati in pustiti prosto okoli letati. — Z ozirom na te pritožbe opozarja osrednji odbor Slovenskega planinskega društva cenjene obiskovalce

Kamniške Bistrice, da se blagovolé takega nepremišljenega ravnanja vzdržati in da po svojih močeh vplivajo na to, da se taki nedostatk, ki so tudi kaznivi, preprečijo.

— **Meščanska šola v Krškem** šteje letos 132 učencev in sicer: I. razred 52 učencev, II. razred 32, III. razred 34 in enoletni tečaj (IV. razred) 14 učencev.

— **Iz Ambrusa.** V nedeljo 17. t. m. bo blagoslovljenje nove brizgalnice tukajšnje požarne brambe. Popoldne ob tretji uri pa priredi katoliško slovensko izobraževalno društvo veselico s petjem, deklamacijami in igro: »Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček.« Peie se bodo narodne pesmi. Pridite pogledat kaj zna naš pevski zbor in kaj člani kat. slovenskega izobraževalnega društva. Zabave ne bo manjkalo. Vabljeni ste vsi prijatelji, le pridite nobeden se ne bo kesal. Prostovoljno gasilno društvo v Ambrusu vabi vsa bratska društva k udeležbi slavnosti blagoslovljenja nove brizgalne in veselice ki jo bo priredilo k. s. izobraževalno društvo. Čisti dohodek je namenjen v prid gasilnemu društvu.

— **Zadnji potres** 8. t. m. je imel, kakor je sedaj popolnoma dognano, svoj izvor v dolini Kulpe na Hrvaškem. Prebivalci v Petrinji trdijo, da je bil zadnji potres hujši, nego oni leta 1880, v Zagrebu. Napravljen je silno škodo; podrlo se je nad 50 dimnikov in nobena hiša ni ostala nepoškodovana. Po šolah, cerkvah in pokopališčih je mnogo razbitega; s hiš je letela opeka in dež lil v stanovanja. Ljudstvo je prestrašeno; ko se je v nedeljo potres ponovil, so se ljudje vedli kakor biazni in prenočili na prostem. V Zagrebu v pone-drelek vsled strahu pred potresom ni bilo gimnazijskega pouka. Tudi v Sisku je potres napravil veliko škodo na zgradbah: katoliška cerkev je uničena, težko poškodovana je domobranska vojašnica in finančna zgradba; šole so zaprte. Enaka poročila prihajajo iz manjših krajev in vasi, kjer so se porušile šole in cerkve.

— **Šolska stavka vsled potresa.** Iz Zagreba se nam piše: Gojenci tukajšnje višje gimnazije se branijo obiskovati šolo, ker se boje iti v šolske sobe, v katerih so so pokazale na zidovih vsled zadnjega potresa razpoke. Ravnateljstvo je dijakom dovolilo, ostati doma ali pa obiskovati šolo, dokler se uradno ne bo pregledala stavba.

— **Iz ječe pobegnil morilec.** Iz Zagreba se nam poroča: Iz kaznilnice Lepoglava je pobegnil 29 let stari Žika Vodemčarjevič, ki je bil obsojen na 20 let zapore vsled zavrtnega umora. Ker je Vodemčarjevič zelo nasilen človek, se boji prebivalstvo v okolici, da bi ne izvršil novega umora. Doslej ubeglega morilca še niso ujeli.

— **Poslanec hrvaškega sabora Dragotin pl. Pisičič** je izjavil, da v bodoče ne bo več kandidiral.

— **Osebnost.** G. Venčeslav Smrekar, bivši risar na stavbinskem oddelku goriškega deželnega odbora, je napravil na tehniki v Strelitz-u na Nemškem izpit stavbenega inženirja.

— **Razmesaril je stroj** v livarni kranjske industrijske družbe v Škedenju pri Trstu 44-letnega delavca Matijo Kuštrina iz Pečin pri Tolminu. Truplo je tako zmečkano, da ga ni moč spoznati.

— **Iz šolske službe.** Začasno so nastavljeni učitelji: Fran Tutsch v Kočevski Reki, Anton Skala na enorazrednici v Podragi, Metod Požar na enorazrednici na Slapu, Izidor Smole na Viču, Fran Hočevvar v Sori. Obbolele učiteljice oziroma učitelje nadomestujejo: Leontino Murgel v Kočevju izprašana učiteljska kandidatinja Fani Stöckl Marijo Bučar v Beli cerkvi izprašana učiteljska kandidatinja Julija Kromar, Karola Perko v Šmihelu pri Novem mestu Herman Kmet, Rozo Salteger na Jesenicah Ana Čop, Avgusta Jensko na Bledu bivša supl. v Senčurju Antonija Jaklič, Marijo Jurca v Knežaku Leopoldina Kump. Na mesto na Primorsko v šolsko službo odišlega učitelja Fran Ločniškarja je imenovana voditeljica enorazrednice pri Sv. Gregorju Karolina Rigler. V brezplačno šolsko prakso je vstopila na štirirazrednici na Igu ondotna doseadanja zač. učiteljica Terezija Furlan.

— **Novo šolsko poslopje.** V Preserjah (okraj ljubljanska okolica) se bo zidalo novo šolsko poslopje za tri oziroma štirirazrednice.

— **Taki so naši radikalni dijaki.** Dne 8. t. m. prišel je iur. Iv. Sajovic-Olševski, avtor duhovitih podlistkov v »Gorenjcu«, ki na Dunaju v imenitnih govorih napija slovenskemu svobodnimiselnemu žensstvu in ki je sedel v pripravljavnem odboru za radikalni shod, v neko gostilno. Na mizi je slučajno ležala ena številka »Slovenca«. To je bilo pa preveč za njegov fin okus; kot obseden je zagrabil dotično številko »Slovenca« in ga s klicem »fej!« vrgel na tla. No, Boga naj hvali, da ni bilo gostilničarja navzočega. Taki so, potem pa še pišejo o klerikalni surovosti.

— **Klofač ni bil izključen.** Društvo čeških časnikarjev dementira vesti, da bi bilo izključilo poslanca Klofača.

— **Končana stavka na Reki. Reka, 12. oktobra.** Med trgovskimi pomočniki in delodajalci je prišlo glede zapiranja trgovin ob 7. uri zvečer do sporazumljenja. Vsled tega je stavka trgovskih pomočnikov končana. Pred trgovinami štirih trgovcev, ki so odklonili zapiranje svojih trgovin ob 7. uri, so se vršile demonstracije, ter so demonstranti na teh trgovinah razbili okna.

— **Mučeništvo Slovakov na Ogrskem.** V Slatinu na gornjem Ogrskem so mažarski kmetje ovadili nekega Slovaka, češ, da je zapustil župno cerkev v trenutku, ko je mažarski pridigar stopil na prižnico. Kmeti so zaprli in začeli preiskavo, pri kateri je pa prišlo na dan, da je razven njega še 60 drugih Slovakov demonstrativno šlo iz cerkve. Vse so zaprli in po desetih mesecih preiskovalnega zapore se je sedaj pričela glavna obravnava proti obtožencem. Da kazen ne bo mila, si lahko mislimo.

— **Mlad navihaneč.** Včeraj je prišel k oskrbniku hotela »Brau« na Vrbskem jezuru g. Mihaelu Falleju nek okoli 16 let star fant ter mu začel pripovedovati, da ga poslal Fallejev brat, ki je prišel iz Amerike, ter ga čaka pri »Starem tišlerju v Kolodvorski ulici v Ljubljani. Natvezil mu je, da je brat zadel na srečko 16.000 K ter prosi, da pride v Ljubljano, da bode dokazal da je to faktično njegov brat, ker sicer denarja ne more dvigniti. Dejal je tudi, da je brat rekel, da naj ga Falle obdari z mesnino in sadjem. Ker je Falletov brat res v Ameriki, je to verjel, pogostil mladeniča ter mu potem naložil polen kovčeg mesnine in drugih jestvin, potem pa sta šla skupaj na kolodvor, kjer je Falle fantu kupil vozni listek do Ljubljane in sta se potem skupaj odpeljala. Med vožnjo je mladi navihaneč nekje izginil in ko je Falle prišel v navedeno gostilno, ni nihče vedel niti za njegovega brata, niti je bilo komu kaj znane-ga o 16.000 K. Falle je videl, da je prišel v past navihanemu goljufu, katerega še niso izsledili in se sploh ne ve, kdo bi zamogel to biti, ki pozna Fallejeve zasebne razmere.

PONESREČENA TURŠKA EKSPEDICIJA V ALBANIJO.

Solun, 12. oktobra. V Solun so se vrnil 6. oktobra v groznem stanju en lovski in dva pehotna bataljona, ki so se udeležili ekspedicije Čadida-Peršasa v Albanijo. Moštvo je moralo jako veliko pretrpeti. Ko so topničarski oddelki ob povratku od Ljume izgubili skoro vso vprego, je moralo moštvo samo voziti topove. V tukajšnji bolnišnici leži 220 ranjenih vojakov. Vsled ponesrečene ekspedicije se zahteva od več strani odstop poveljujočega generala. Mladoturški odbor je sklenil, da opusti nadaljne ekspedicije ter ugodí zahtevi Albancev po albanskih šolah. Odbor je tudi sklenil, da se v Skoplju zgradi utrjena vojašnica ter se prestavi bataljon vojaštva v Prizren.

Slovensko gledališče.

Opereto je otvorilo v nedeljo slovensko gledališče z »Dolarsko princeso«. Mnogobrojno občinstvo je z zanimanjem sledilo v vsakem oziru uspehi predstavi. Vsled živahne, temperamentne igre posamihih igral in igralcev je vladal cel večer na odru pristni operetni duh. Ob ljubkih zvokih v odlomkih že znane Fallove glasbe je bilo zbog razpoloženja v ensemb-lu mogoče gšč. Haderbolčevi v družbi z gospicama Lvova in Thaler ter g. Iličiču poleg g. Fiale in g. Povheta mogoče odkriti vse vrline letošnje slovenske opere-te. Prav dobro sta se v to zaokroženo celo-to družila gg. Bukšek in Bohuslav. Tudi zbor in orkester sta se, odštevši malenkostne nejasnosti držala na približno isti višini kot solisti. Največ zasluge za celotno tako ugoden in prijeten utis sinočne pred-stave ima sigurno g. Talich, ki je z izrednim temperamentom in redko energijo uvel sinoči na slovenski oder tisto veselo, poskočno, lahkomišno vrvenje, ki je ravno opereti lastno, poleg tega pa tudi skrbel za zelo dostojno izvajanje v muzikalnem oziru. Četudi občinstvo ni štedilo s priznanjem, vendar ni bilo opaziti v hiši tiste veselosti kot na odru. Odlikovana je bila gospica Lvova z lepo liro. Opereto so včeraj ponavljali.

Jutri, v četrtek, se ponavlja tretjič Fallova opereta »Dolarska princesa« in sicer za par - abonente.

V soboto se igra prvič José Echegaraya zaloigra »Galeotto«. Med modernimi španskimi dramatik je Echegaray prvak in njegove drame so vseskozi umotvori. Znamenito delo izbornega pisatelja in pesnika, ki je pomagal španski drami, ki si po smrti Calderonovi ni mogla več pridobiti nekdanje veljave in starega ugleda, v novejšem času zopet do viška, je povsem moderno, efektivno ter se obrača tendenca dejanja proti malomeščanski opravičnosti in obrekljivosti. — Plodoviti pisatelj je spisal blizu 50 dramskih del, ki se zaradi svoje dramske umetnosti in skoroda pesniškega jezika igrajo po celi Nemčiji in po vseh večjih slovanskih odrh.

Ljubljanske novice.

Za veliko priredbo »Ljubljane« v nedeljo, dne 17. oktobra, ni samo v Ljubljani velikega zanimanja, ampak povsod, kjerkoli se pripravljajo, da 17. t. m. pohite v Ljubljano. Za dekoracija »Unionove« dvorane bo sijajna. Na živahnem delu je poseben dekoracijski odsek, nič manj pridno pa ne delujejo drugi odseki, ki hočejo dragim gostom pripraviti v nedeljo res prijetno bivanje v Ljubljani. Upamo, da se tudi vsi ljubljanski prijatelji »Ljubljane« odzovejo vabilu ter tako z najobilnejšo udeležbo počaste slovanske in slovanske goste. Predvsem se pa obračamo na vse tiste gg. dobrotnike »Ljubljane«, ki vsako leto ob priliki velike društvene priredbe v korist vsemu fondu podarijo kak dobiček, da tudi letos blagovolijo blagotkloniti nekaj dobitkov. Vsako leto je skoro to ena najlepših točk »Ljubljane« in upamo, da bo s pomočjo blagih dobrotnikov to tudi letos in da bo gostom mogoče odnesti marsikak lep spomin iz Ljubljane. Dobitke hvaležno sprejemo tudi letos **uredništvo »Slovenca«** (Kopitarjeve ulice št. 2, III. nadstropje) jutri, v četrtek, 14. t. mes., in v petek, 15. t. m., od 6. do 7. ure zvečer. Upamo, da nam bo tudi letos mogoče pozdraviti kar največ prijateljev neustrašene, napredujoče »Ljubljane«.

Ij Pevske vaje »Ljubljane«. Danes ob 8. uri zvečer vaja moškega zbora v društvenih prostorih. V petek ob 8. uri zvečer skupna vaja mešanega zbora v veliki dvorani »Uniona«. K točni in polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Ij Aretovan je bil na južnem kolo-dvoru posestnikov sin Peter Iska, rodom iz Zabice pri Voloskem, ker je hotel v Ameriko odpotovati z napačnim potnim listom. Tudi 19-letna brezposelna služkinja Marija Novakova, rodom iz Polensaka, je bila aretovana, ker je nekemu hlapcu med tem, ko je v hlevu zaspal, ukradla iz žepa 16 K denarja in odšla, popustivši spečega hlapca, iz hleva. Na ulici jo je policija izsledila in odvedla pod ključ. Oba sta bila izročena pristojnemu sodišču.

Ij Prijet vtihotapec. V Stoščah se je pred nekaj dnevi vtihotapil v neko hišo Ivan Marn, po domače »Voljčev Janez«, rojen leta 1877. v Gornjem Berniku, pristojen v Cerklje, in tam vlomil v omaro z namenom, da kaj pokrade. Prepodila ga je domača dekla in ko so ga potem vaščani vjeli, so mu odvzeli delavsko knjižico, potem ga pa izpustili, zadevo pa naznanili orožništvu. Marn je prišel s praznim žepom nato v Ljubljano in se vtihotapil v Treotov hlev, kjer je hlapcu ukradel čevlje, hlače in manšete in to takoj oblekel. Dohitela ga je pa tukaj roka pravice in ga odvedla v zapor. Malopridnež je tudi preganjan po policijski tiralnici od okrajnega sodišča v Litiji zaradi tatvine. Marn je delomržen in tujemu imetju zelo nevaren individui ter je bil pri raznih sodiščih zaradi vlomov, tatvine, goljufije že 17krat predkaznovan. Tudi sedaj ga čaka gotova kazen.

Največji prijatelj ga vrgel v vodo, da je utonil. Iz Brezovice se nam piše: Danes zjutraj so dobili vtopljenega mrtvega J. Dolenca, zasebnika, kateri je bil v mladih letih zelo priden kmečki delavec in kajzar, ko sta se pa preveč s šnopsom sprijaznila, ga je ta sedaj zavozil v nesrečno smrt.

Štajerske novice.

š Neznani samomorilec. V petek so našli na cesti proti Škofljam truplo samomorilca, ki si je pogнал kroglo v levo sence. Samomorilec je menda 35 let star,

Priporočamo našim gospodinjam **pravi :FRANCKOV:** kavni pridatek iz zagrebske tovarne.

sl. Zaga II, Y 1161, 5:2 I. V.

170 cm velik, dobro razvit, črnih las, rujavih močnih brkov in ima na desni roki 8 cm dolgo brazgotino, ki se začne pri sklepu in je tako močna, da molj členek laketne kosti močno vun. Mrlič je bil oblečen črno, je nosil bel melhek klobuk tvrde Michele Travesan v Trstu, črnousnjate čevlje, stoječ ovratnik in srajco z znakom B. M.

Veliki viharji.

Orkan na Kubi. Nedeljski orkan je zahodni del Kube zelo opustošil. Pet ljudi je izgubilo življenje, 25 pa je težko ranjenih. V luki se je potopilo 40 ladij. Škoda v Havani se ceni nad milijon dolarjev. Podrla se je nova bolnica za tuberkulozne v Arroyos Naranju. Štirje bolniki so bili ranjeni.

Velik orkan na Floridi. Kot na Kubi, tako je tudi na polotoku Floridi orkan naredil veliko škodo. Več hiš in tovarn za smodke je razdrtih. Mnogo brzojavnih žic je pretrganih in promet s številnimi kraji prekinjen. Največ škode se je zgodilo v Key Westu. Od tu se poroča, da leži vsled nedeljskega viharja velik del mesta v razvalinah. Škoda se ceni nad dva milijona dolarjev. Stotine hiš in devet tovarn za smodke je popolnoma ali pa deloma razdrtih. Ko se je poleg vihar, so začeli svoje delo roparji. Vsled tega se je proglasilo obsedno stanje. Vihar je imel hitrost 100 milj na uro. — Key West je glavno mesto grofije Monroe v severno-ameriški drž. Floridi. Prebivalcev ima 18080, med njimi 4000 črncev. V mestu je več tovarn za smodke, ki izdelajo na leto 120 do 150 milijonov smodk. Mesto ima izborna morsko pristanišče in zelo živalno trgovino.

Telefonska in brzojavna poročila.

BIENERTHOVO MINISTRSTVO PRED PADCEM!

Dunaj, 13. oktobra. Usoda Bienertrovega kabineta je zapečaten. Stremljenje Bienertrove, demonstracijskim, protislovanskim sklepom nižjeavstrijskega, gornjeavstrijskega in solnograškega deželnege zbora dobiti hitro Najvišjo sankcijo, je zadnji sunek, ki si ga je kabinet Bienertove samemu sebi zadal. Vsled neprestanega stremljenja ministrskega predsednika Bienertova, ugoditi nemškemu težnjam nemških krščanskih socialcev, je češkemu ministru Začku in poljedeljskemu ministru Brahu nemogoče še dalje vztrajati v Bienertovem kabinetu. V torek se sestane parlamentarna komisija čeških strank, ki bo pozvala češkega ministra Začka, da takoj izstopi iz Bienertovega kabineta. S tem bo tudi poljedeljskemu ministru Brahu onemogočeno še dalje vztrajati v Bienertovem kabinetu ter bo tudi Brah iz Bienertovega kabineta izstopil. S tem je kriza v Bienertovem kabinetu postala akutna. Bienertovo ministrstvo bo sicer ob otvoritvi državnega zbora prihodnji teden prišlo pred zbornico, a brez čeških ministrov, nakar bo sledila demisijska celokupnega Bienertovega kabineta. V državnem zboru bo Bienertov kabinet sprejet od slovanske strani z velikim viharjem, ki bode spominjal na dobo najhujše obstrukcije za dobe Badenija.

LJUDSTVO ZA NAŠE POSLANCE.

Mokronog, 13. oktobra. Živeli vsi poslanci S. L. S. Hvala Vam najtoplejša! — Kmečka zveza.

NEMŠKA NASILSTVA.

Dunaj, 13. oktobra. Jezikovni zakoni so na dnevnem redu jutrišnje plenarne seje nižjeavstrijskega deželnege zbora.

ČEŠKE PROTINEMŠKE DEMONSTRACIJE.

Praga, 13. oktobra. Vojaška uprava je naročila 400 postelj za orožnike, ki pridejo v Prago. Vlada se namreč boji ob otvoritvi vseučilišča na Přikopih novih čeških demonstracij proti nemškim dijakom.

ŠTRAJK OBČINSKIH URADNIKOV.

Split, 13. oktobra. Štrajk občinskih uradnikov preti v Dalmaciji. Občinski tajniki in drugi občinski uradniki zahtevajo izboljšanje svojega položaja; občinski zastopi so se tudi izjavili v prid tej zahtevi in se je stvar izročila deželnemu odboru. Ker pa vse kaže, da sedanji deželni zbor ne bo nič storil za uresničenje želja občinskih uradnikov, so slednji na nedeljskem shodu sklenili, stopiti v štrajk oziroma pasivno resistenco, ki pa ne bo zadevala vojaških zadev v izročenem delokrogu.

OGRSKA KRIZA.

Dunaj, 13. oktobra. Zichy je bil danes sprejet od vladarja v avdienci. V par dneh se ogrska kriza reši na levo ali na desno. Vlada sprejme še nekaj ogrskih državnikov, vpliv na rešitev krize pa bodo imeli le predlogi Košuta in Andrássyja.

VELESRBSKI JETNIKI.

Zagreb, 13. oktobra. Proti velesrbskim jetnikom v Zagrebu so jako poostri odredbe. Dobivali ne bodo več vina, ne smejo sprejemati nikakih obiskov, ne smejo čitati časopisov in ne pisati pisem. Sploh jih ne puščajo več iz njihovih celic.

Z BELGRADSKEGA VSEUČILIŠČA.

Belgrad, 13. oktobra. Ustanovitev poljedelskega oddelka na belgrajskem vseučilišču je gotova stvar. V to svrhu je bil poklican v Belgrad kot strokovnjak praški profesor dr. J. Stoklasa in se predavanja prično že v prihodnjem poletnem semestru.

DUNAJSKI POŠTNI TAT.

Dunaj, 13. oktobra. Dunajski poštni tat Robert Freimann je bil včeraj v New Yorku drugič aretiran. Kakor znano se skriva pod tem imenom, glasovit, že dolgo iskani roparski morilec, rodom Anglež.

ČASTNI PREDSEDNIK SLEPAR.

Peterburg, 13. oktobra. Častnega predsednika moskovske zveze pravih ruskih ljudi, Osnobiškina, so zaprli zaradi 21 poverjenj 200.000 rubljev.

AVSTRIJCI NA TURŠKEM V NEVARNOSTI.

Solun, 13. oktobra. V predilnici v Niaosti je uslužbenih delavcev, ki so avstro-ogrski državljani. Prosili so pred kratkim glavni konzulat v Solunu za pomoč radi smrtnih groženj ondotnih grških band. Glavni konzulat je izposloval od solunskega valija potrebno varstvo.

OPOROKA KRALJA ŽELEZNIC.

New-York, 13. oktobra. Včeraj je bila proglašena oporoka umrlega »kralja železnic« Harrimanna. Svoji soprogi je zapustil dve milijardi 325 milijonov frankov, vsakemu svojemu otroku 30 milijonov, ostalim sorodnikom 50 milijonov. Zapuščinski davek znaša 15 milijonov.

Listnica uredništva:

Neka »Zveza mladinskih delavcev« nam je poslala z ozirom na nedeljski shod obrtnikov neko »poslano«. Ker je ta »Zveza« soc. demokratična organizacija, smo »poslano« odklonili.

Krondorfer se kol naravna namizna voda prve vrste in kol zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolesi želodca in mehurja najbolje priprorota.

3 mlade lovske pse

proda O. Fettich-Frankheim, Kongresni trg Ljubljana. 2855 3-1

Uattermannovem drevoredu se nahaja od danes nadalje **menažerija** z redkimi živalmi iz vseh delov sveta. Predstave vsak dan ob 5. in 7. uri zvečer. Glavna predstava: boj z medvedi in krmljenje v nedeljo in praznik ob 11. in od 2. ure pop. vsako uro. Cene prostora: I. 40 v, otroci 30 v; II. 30 v, otroci 20 v. 2805 3-1 K obilni udeležbi vabi udani lastnik

Perutninarski zavod

se odda v najem ali tudi proda.

Natančneje pove Anton Debevec, perutninarski zavod Pod Rožnikom, Ljubljana. 2846 3-1

Lepo stanovanje

se odda za novemberski termin, obstoječe iz 3 sob in vseh pritliklin. Vpraša naj se: Poljanska cesta 22, pritličje, desno 2861 3-1

Ravnokar so izšle nove dvostranske slovenske plošče!

Cena 4- krone in po 2 K 50 v.

Velika zaloga gramofonov od

25 kron naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke. Zato zahtevajte takoj brezplačno cenike gramofonov

in raznih plošč.

Fr. P. Zajec urar in optik Ljubljana, Starl trg 26

Z dobrim uspehom se pripravljaja

skušnji za enoletno prostovoljce

Tozadevna vprašanja naj se naslovijo v upravo »Slovenca« z naslovom »Skušnja«

Letošnje novo hrvatsko vino

pri večjem naročilu od 20 K dalje. - Staro vino rumeno ali rudeče od 26 K naprej za hl odpošilja

Mijo Arko, veletrgovina vina Zagreb.

12. t. m. je v Zvezi predaval v nabito polni dvorani F. T. e r s e g l a v o lex Axmann in narodno - manjšinskim šolskem vprašanju. Občinstvo je govornika ob nastopu burno pozdravilo ter mu dalo s tem lepo zadoščenje za napad v deželni zboru.

Predavatelj je uvodoma orisal sedanje narodnostne in jezikovne boje ter prešel na lex Axmann in njej odgovarjajočim zakonskim načrtom, ki jih pravkar nižjavištrijski, gornjeavstrijski, solnograški in predarški deželni zbor pripravljajo.

Nato je podal temelje šolske postavodaje ter na njo se nanašajočo upravno in državnosodno odločbo, ki so v Avstriji v veljavi: § 19. državnih temeljnih zakonov, odloč državne sodišča 19. oktobra 1904, § 59. državne šolske postave, tozadevno odločbo upravnega sodišča, lex Peesek 27. novembra 1905 ter nanjo se nanašajoči odlok upravnega sodišča 10. julija 1909.

Na tej podlagi je predavatelj zasnoval dokaz za to, da načrt Axmann in podobni načrti, ki jih nižjavištrijski deželni zbor zdaj izdeluje, nasprotuje besedilu in duhu državne zakonodaje. Nato pa preide na temeljnije hibe te postavodaje, zlasti pa ožigosa liberalna načela državne šolske postave, ki dopušča starišem svobodo, da za svojo deco lahko izberejo tisto šolo, oziroma tisti učni jezik, ki ga sami hočejo. Kakor liberalna zakonodaja ne pozna varstva za gospodarsko slabejšo, tako tudi ne pozna varstva za narodno šibkejšo. (Odobranje.) Sleovanski proletarec, delavec ali kmet, se v praksi svobode, ki mu jo dajo šolski zakoni, ne more posluževati, ker ga ti zakoni na drugi strani ne varujejo pred pritiskom nemškega kapitalista, in to je tudi vzrok, da slovanski stariši svojo deco pošiljajo v nemške šole, ker se otroci raznarodijo. Karintia docet. Lex Perek je prva postava v Avstriji, ki v šolskem oziru uzakonja narodno varstvo. Iz lex Perek zato ne sledi, da je lex Axmann upravičena — čeprav obe v enem oziru preekršujeta načelo državne šolske postave — marveč elsi le to, da se mora državni šolski zakon korenito popraviti! Stvar je eta, da lex Axmann ne nasprotuje samo državnemu šolskemu zakonu, marveč tudi temeljnemu, ki postavlja za vrhovno načelo: »Vsa narodnostna plemena države so enakopravna in vsak narod ima neoprekno pravico, da varuje in neguje svojo narodnost in jezik.«

Nato predavatelj preide na v z g o j n o stran vsega vprašanja in pravi, da smejo narodne manjšine za svoj naraščaj pač to zahtevati, kar se danes priznava slaboumni, bebecem in pohabljenim, da se njihova deca mora vzgajati ločeno od druge, da se zamore kaj naučiti. Slovani pa danes nimamo niti še tega, kar uživajo že idioti. Materinščina je za učni uspeh neobhodno potrebna.

Konečno povdarja govornik s o c i a l n i pomen narodno-manjšinskih šol, kar se premalo naglašajo. Češki šolski otroci na Dunaju so po ogromni večini proletarci. Kdor jih šole v materinščini oropa, jih oropa enega najvažnejših sredstev v boju zoper delodajstvo. — Predavatelj poziva na to, da se Slovenci začnemo temeljito pečati z narodno - manjšinskim šolskim vprašanjem. V prvi vrsti pa je treba, da se tudi v naši deželi uveljavijo šolska postavodaja po načelu lex Perek. Drugič pa mora postati naše ešolstvo v sredini res narodno, kajti danes je po svojem duhu še vedno skozi in skozi n e m š k o. Učne knjige se preevajajo — prevesti pa ne smee tujega duha v njih! (Odobranje.)

Prihodnjiki, 19. t. m., predava gospod K r h n é o

Delavskem stanovanjskem vprašanju in tanovanjski politiki.

Somišljeniki, pohajajte marljivo in redno naša predavanja! J. K.

Ob trgatvi.

(Dopis.)

Spisal vinogradnik iz ljutomerskih gor. Bratva je tukaj. Veselo petje se sliši iz enega hriba na drugi hrib, vmes se pa mešajo, kakor nežni akordi, strelji topičev, ki odmevajo daleč na okrog. Ta teden se je branje najbolj živahno pričelo: polne vinograde bračev opažamo, ki se živahno gibljejo, a zvečer pa pridno delujejo preše ali stiskalnice, ki nam grozdje spreminjajo v mošt.

Bratva je za vinogradnika najveselejši čas. Tako smo slišali nekdanj in slišimo še

tudi sedaj mnogokrat, v kolikor je to resnično, vas pouče naslednje vrstice.

Živo se še spominjam, kako sem se veselil branja kot majhnih otrok. Bili so to dnevi, ko se je petje po dne in po noči slišalo in so se strelji topičev neprenehoma oglašali. Oče so imeli tudi več prijateljev v mestu, katere so na branje povabili. Tega sem se jaz najbolj veselil, ne morebiti teh gospodov in gospe, ki so jih oče povabili, ampak veselil sem se bolj njih otrok, ki so jih pripeljali seboj. To je bilo veselje. Nikdar mi oče niso pustili toliko svobode, ko takrat, katero pa sem jaz tudi v družbi mestnih tovarišev in tovarišic dobro izbral. To je bilo tedaj moje veselje, pravo otroško veselje. Oče so imeli zopet druga čustva. Stopili so čisto na sep ter zrl po vinogradu nizdoli. Gledali so bogato obložene trte, katere bodo mogoče še danes rešene težkega bremena. Računali so si, koliko polovnjakov bodo napolnili, koliko ohranili za dom, za kolone, razne praznike itd., koliko bodo prodali, pri tem pa že seveda mislili, kako bodo skupljeni denar obrnili. Nekaj za davke, nekaj za hišno potrebo, nekaj se mora dati na stran za, kakor pravimo, »suha« leta. Premišljali so in prevdarjali, kaj bodo kupili materi in sebi za zimo, kaj sestrici in mogoče sem tudi jaz v njih mislih imel lepe nove hlače, s katerimi bi se po nedeljah v Ljutomeru postaviljal. Bili so veseli, da z goričkim dohodkom pokrijejo veliko večino hišnih potreb, da se je celo letno delo lepo izplačalo in zato so povabili svoje prijatelje iz trga in mesta, da se vesele z njimi.

Tako je bilo nekdanj. Svet se spreminja. Oče leže že davno pod trdo grudo in na njih mesto sem stopil jaz. In kakor nekdanj jaz, tako se sedaj veselijo moji otroci. A sami; nimajo družine iz trga in mesta. In zakaj ne?

Tudi jaz sem stopil na sep svojih gor. Pred menoj leži velik kos vinograda in med tem, ko se je pred očetom tukaj razprostiral star, neurejen trs, imam jaz pred seboj sam nov, ameriški nasad. Od tega je še komaj polovico za roditi, druga polovica je še premlada. Obilna bratva bo. Računam najmanj dvajset polovnjakov in bojim se še, da mi bo zmanjkalo sodov. Iz sosednih hribov se slišijo glasovi bračev, strelji so redki in petje se še le tu pa tam sliši. Proti meni prihaja družba več gospodov, katere spoznam za vinske kupce. Ko pridejo do mene, me vprašajo, če prodam mošt. Da; koliko daste za liter? Deset do dvajset vinarjev, kak pač je! Temno mi je postalo pred očmi. Vse letne težave in vse trpljenje mi je stopilo pred oči. Celo leto težko delal sam, mnogo težakov, koliko so stale razne priprave, gnoj, galica, žveplo itd., sedaj pa pride bratva in ko bi človek imel nekako zadostilo za celoletni trud, tedaj pa pride tak vinski kupec, pa mu pokvari vse veselje. Sedaj pa naj potem kdo pomisli, kako je moj položaj od očetovega različen. Oče je računal, koliko bo še razven raznih stroškov dal na stran, jaz pa si moram misliti, kje bom dobil, kje si izposodil denar, da plačam brače in prešarje. Mošt pa mi bo stal v kleti, ker za tako sramotno ceno ga vendar ne bi rad prodal. Naš pesnik nam je nekdanj zapele:

En hribček bom kupil,
bom trto sadil;
prijatelj povabil,
še sam ga bom pil!

Da, nekdanj je bila ta pesem resnična, a danes! En hribček bom kupil? Sedaj ne živimo v dobi, v kateri bi si mi hribček kupovali, ampak vsled vedno slabšega položaja našega stanu jih moramo še prodajati. Bogat meščan iz nemškega mesta, ki pa ne kupuje samo hribčka, ampak kar cele hribe.

Le naj si pride kdo pogledat lepo vinorodno pogorje od Jeruzalema proti Svetinjam. Skoro celo z malimi izjemami je last nemškega bogataša, kateri od časa do časa spravila vedno več naše zemlje pod svoj klobuk. Prijatljie povabil? Čemu pa? Da se bom veselil, pa česa? Da ne morem mošta za vreden denar spraviti v svet. Oni nemški bogataš ga na lahek način speča, ker ima velikanske močnine in ima razne zveze, katere nam navadnim vinogradnikom z deset do dvajsetimi ali še manj polovnjaki mošta nedostaja. Še sam ga bom pil! se glasi pesem. Seveda, ker ga prodati ne morem, pa ga bom pil. Mnogeter pravi in tudi storj tako. Menj pa prihaja na misel, ali bi mi ne mogli naših vinogradov spremeniti v kak drug položaj, kjer bi nam donašali več dobička. Za sedaj bi nam pa bila najpotrebnejša organi-

zacija, potom katere bi spravili naše vino v pošten denar.

Te misli me obhajajo sedaj ob času trgatve. Niso vesele in marsikateri, ki si slika zelo optimistično stanje vinogradnika, poreče, da se sedaj nahaja vinogradnik res v skoro obupnem položaju.

Hrastove kadi

za sadje pripravne, prav močne, v obsegu 20 do 22 hl, oddaja po prav nizkih cenah

M. ROSNER & CO.

Ljubljana poleg Koslerjeve pivovarne.

Prodasta se

2 hiši

skupaj, poleg župne cerkve; v eni je prodajalna na dobrem prometnem prostoru za kramarsko in špecerijsko blago, krčma z mrzlimi jedili, žganjarna, ki obstoji že čez 50 let, ter tobakarna, ki obstoji že nad 20 let. Kdor želi kupiti, naj se potruži ogledati. Pojasnila daje **A. Bučar, Vrhnika.** 2849 2-1

Pisarna dr. Fr. Brnčiča

in dr. Mat. Pretnerja

odvetnikov v Trstu

Via Nuova št. 13/II,

sprejme izurjenega

stenografa,

veščega slovensko-

nemške stenografije

Strojepisci imajo prednost.

Lepo posestvo

kmetija

v vasi Šmihel nad Pliberkom št. 11 se prodaja.

Več pove lastnik posestva št. 11 v Šmihelu nad Pliberkom, Ko-roško. 2851 3-1

Dobro manjšo

trgovino mešanega blaga

v Ljubljani ali tudi na deželi se želi pre-vzeti. Ponudbe pod **F. M. T.** na upravništvo tega lista. 2834 3-1

Naznanilo preselitve.

Slavnemu občinstvu si usojam uljudno naznanjati, da sem svoj brivski in frizerski obrt preselil :: v hišo na Sv. Petra cesti št. 32 :: poleg kavarne „Avstrija“.

Salon za dame s posebnim vhom in separiranimi oddelki. Poleg umivanja glav, vsakoravno friziranje in barvanje las, priporočam svoj gorki in mrzli zdravniški priporočeni sušilni aparat. Izvršujejo se vsa lasna dela. Vpletke (kite) striženih in zmešanih las v veliki izbiri.

Z vsem spoštovanjem se priporoča

M. Podkrajšek

frizer za gospodo in dame. Sv. Petra cesta 32.

16 Marijinih pesmi

za mešan ali dvoglasni ženski zbor

zložil Ign. Hladnik, op. 15 »šesti

natis«, partitura 1 K, posamezni

glas 20 v. V Kat. Bukvarni v

Ljubljani in pri skladatelju v

Novem mestu. Najbolj pri-

kladne pesmi za „Marijine družbe“.

2793

Edini ugoden nakup

!ostankov!

40 metrov cefira, barhenta, flanele, volnine itd. lepo zbranih, v kosih 1—8 metrov pošilja franco po povzetju za 18 kron slovitno znana 509 izvozna trvdka 52—1

V. J. Havlicek a bratr
v Poděbradli, Češko.

Naročite takoj! — Priporočiti Velec. gos-pod V. J. Havlicek a bratr, Poděbrady. Za-dajo pošiljatev sem sprejel z veseljem in se mi je zelo dopadla. Prosim, pošljite mi še 40 metrov ostankov a...
Spoštovanjem
V. V. Neustyna, Uhry, 16, II.

Proda se pod ugodnimi pogoji

dvonadstropna hiša

v Škofjiloki št. 18. z večjimi sobami, s pritliklinami in sadnim vrtom, ležeča ob vodi in zato posebno pripravna za kakega obrtnika, ker se lahko uporabi vodna moč. Natančneje se poizve v kavarni Karlin, Škofjaloka. 2777 4-1

2 krojaška pomočnika

sprejme takoj v trajno delo proti dobri plači Josip Kikelj, Bohinj. Bistrica. 2863 1

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje itd., je od 1. novembra naprej oddati. Dunajska cesta 32. 2848 3-1

Odda se takoj lepa

2859 2-1

MEBLOVANA SOBA

solidnemu gospodu, na željo tudi s hrano. Naslov se izve pri upravništvu „Slovenca“.

Poštna ekspeditorica

lahko takoj nastopi službo pri poštnem uradu v Makolah pri Poličanah. Pojasnila daje poštni urad. 2857 2-1

Posestvo

obstoječe iz 2 nadstropne hiše v Gorici, zraven državnega kolodvora in eno v bližini Ljubljane za vsako kupčijo primerno, se pod ugodnimi pogoji takoj prodaja. Ponudbe pod **L. Tomažič Sp. Šiška.** 2864 2-1

Podružnice Spljet, Celovec

- In Trst -

- Delniška glavnica -

- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-koči račun, ter je obrestuje po čistih

1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- In Trst -

- Rezervni fond -

- K 300.000. -

Edine vremenu-stanovitne apneno-fasadne-barve

za prebarvanje hiš, cerkva, župnišč, šolskih in javnih poslopij priporoča po izvanredno nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Vzorci apneno-fasadnih barv brezplačno in poštne prosto.

Za šport in promet.

Zaloga koles

Puch, (Strya), Globus, Regent in dragi specialni znamki ter posameznih delov. Izposojevanje koles prejem koles za emaliranje, poniklanje ter popravila: solidno in ceno.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

VINSKE SODE

hrastovega lesa, zdrave, močne 295 3-1
od litrov 56/65
" " 100/120
" " 200/220
" " 600/800

nadalje 8 komadov prav močnih, zdravih hrastovih sodov z vrticami v obsegu hlt. 36, 36, 39, 39, 40, 46, 42 in 50 ima naprodaj po primerno nizki ceni
trgovka M. Rosner & Co,
Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne.

Poštenega in pridnega čevljarskega pomočnika

sprejme takoj **Ivan Ramovš**, Selo št. 19. pri Ljubljani. 2838 3-1

Domača elektrotehnična obrt

FR. ŠAX elektrotehnik
Gradišče št. 17

priporoča svojo elektroinštalacijsko obrt slav. občinstvu v mestu in na deželi za uvažanje vsakovrstnih signalnih in varnostnih električnih naprav, kot hišnih zvoncev, budilk, telefonov i. t. d. Upeljujem in preskušam strelovođe na njihovo odvodno zmožnost na znanstveni podlagi. Izvršujem tudi inštalacijo jakih tokov za moč in luč. — Postregel bodem vestno in točno.

Pokličite me, ako je Vaš električni obrat moten!

2139 Velespoštovanjem (1)

FR. ŠAX, domača elektrotehnična obrt Ljubljana
Gradišče št. 17.

2844 Za izplačljivo se iznajdba iščem 3-1

družabnika,

ki bi mogel financirati potrebno **patentovanje**. Blagohotne resne ponudbe pod "iznajditelj" pošto ležeče Ljubljana.

OREHE

suhe gobe, fižol, smrekove storže, divji kostanj, sploh vse deželne pridelke kupi **Anton**

2835 Kolenc v Celju. 5-1

Išče se 2836 3-1

trgovska prodajalka

poštenih starišev z dobrimi spričevali, v starosti nad 19 let v manjšo trgovino na deželi, ki bi imela veselje do kuhinje in postrežbe v gostilni. Ponudbe naj se pošljejo do konca meseca pod naslovom **Hinko Knez**, Sv. Jurij pošta Radeče.

Dež. lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva o. 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubil. mostu priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahkoprebavljivo. Mala steklenica 1 K, večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbor. učinka znano

Tanno-chinin tinktura za laso, katera okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena steklenici z rablilnim navodim 1 K. 2700

Slovita Melusine ustna in zobna

voda deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. **Med. Cognac, Malaga, rum** itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

2837 Na pol izurjenega 2-1

trgovinskega sotrudnika

za trgovino mešane stroke sprejme takoj v službo v svoje trgovine **Hrpelje-Kozina**, **Karol Šiško**, **Černikal p. Trstu**. Plača po dogovoru. 14 dnevne poskušnje.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča sledeče kniige:

Wallace - Podravski, **Ben-Hur**. Roman iz časov Kristusovih. Vez. 4 K 50 v.

Ljudska knjižnica:

1. zvezek: Znamenje štirih. Londonska povest. 60 v.
2. zvezek: Dostál, Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. 60 v.
3. zvezek: Sienkiewicz, Jernač Zmagovač. Povest. — Achleitner, Med plazovi. 60 v.
4. zvezek: Detela dr., Malo življenje. Povest. 1 K. vez. v platno 1 K 60 v.
5. zvezek: Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573. 1 K 60 v, v platno vez. 2 K 60 v.
6. zvezek: Finžgar, Gozdarjev sin. Povest. 20 v.
7. zvezek: Detela dr., Prihajač. Povest. 90 v, vez. v platno 1 K 70 v.
8. zvezek: Pasieglavci. Zgodovinska povest iz Kristusove legende. 2 K 20 v, vezana v platno 3 K 20 v.

Spilmanove povesti:

1. zvezek: Ljubite svoje sovražnike! Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. II. natis. 40 v, karton 60 v.
2. zvezek: Maron, krščanski deček iz Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. 40 v, karton 60 v.
3. zvezek: Marijina otroka. Povest iz kavkaških gor. 40 v, karton 60 v.
4. zvezek: Praški Judek. Povest. II. natis. 40 v, karton 60 v.
5. zvezek: Ujetnik morskoga roparja. Povest. 40 v, karton 60 v.
6. zvezek: Arumugam, sin indijskega kneza. Povest. 40 v, karton 60 v.
7. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska povest. 60 v, karton 80 v.
8. zvezek: Tri indijanske povesti. 60 v, karton 80 v.
9. zvezek: Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. 60 v, karton 80 v.
10. zvezek: Zvesti sin. Povest za vlade Akbarja Velikega. 40 v, karton 60 v.
11. zvezek: Rdeča in bela vrtnica. 40 v, karton 60 v.
12. zvezek: Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji. 60 v, karton 80 v.
13. zvezek: Boj in zmaga. Povest iz Anama. 60 v, karton 80 v.
14. zvezek: Prisega hronskega glavarja. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. 60 v, karton 80 v.
15. zvezek: Angel sužnjev. Brazilska povest. 40 v, karton 60 v.

16. zvezek: Zlatokopi. Povest iz misijonskega potovanja po Alaski. 60 v, karton 80 v.

17. zvezek: Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikarago. 60 v, karton 80 v.

18. zvezek: Pregarjanje indijskih misijonarjev. 60 v, karton 80 v.

19. zvezek: Mlada mornarija. 60 v, karton 80 v.

Jurčičevi zbrani spisi:

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. Spomini na deda. Pravilice in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesenska noč med slovenskimi polharji. Črtice iz življenja slovenskega naroda. — IV. Spomini starega Slovence ali črtice iz mojega življenja.
3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrbani Smukova ženitev. Humoriistična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozlovska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
4. zvezek: I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojine. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmetijskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.
6. zvezek: I. Sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telčiča pečenka. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Ponarejeni bankovci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.
9. zvezek: I. Doktor Zober. Izviren roman. — II. Med dvema stoloma. Izviren roman.
11. zvezek: I. Tugomer. Tragedija. — II. Berite Novice! Vesela igra. — III. Veronika Deseniška. Tragedija. — IV. Pri-povedne pesmi.

Cena: broširano á 1 K 20 v, elegantno vezano á 2 K.

Andrejčkovega Jožeta spisi:

1. zvezek: Črtice iz življenja na kmetih. 30 v.
 2. zvezek: Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polja. — Gregelj Koščena. 30 v.
 3. zvezek: Amerika. ali povsod dobro — doma najbolje. 30 v.
 4. zvezek: Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Damberski zvon. 90 v.
 5. zvezek: Zalost in veselje. 30 v.
 6. zvezek: Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. 30 v.
 7. zvezek: Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. 30 v.
 8. zvezek: Emanek, lovčev sin. — Berač. 30 v.
- Kočvar, Mlinarjev Janez. Slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov. Povest. 80 v.
- Cigler, Detelica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov. 60 v.
- Kortonica, koroška deklca. Povest. 60 v.
- Kržič, Anglejček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Tečaj II.—XV. kart. á 1 K.
- Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 2